

TRYGHED PÅ LOKALKORTET

November 2014

Indledning

Danmark er ud fra enhver betragtning et meget sikkert land sammenlignet med andre lande, og når danskere bliver spurgt, svarer de fleste, at de generelt føler sig trygge. Imidlertid er tryghed alligevel et tilbagevendende tema i den offentlige debat og i samtaler over kaffen i de danske stuer. Det er dog navnlig *utryghed*, der tales om. Nemlig den utryghed, som mange af os kan føle på særlige steder og i bestemte situationer.

Hvor tryghed kan være en følelse, der er svær at sætte ord på, er det langt lettere at tale om utryghed. Tryghed er der bare – indtil den lige pludselig ikke er der mere. Tryghed er som ilten i et rum. Vi ser den ikke og bekymrer os ikke om den, før i det øjeblik, hvor vi mangler den.

Men hvad er det egentlig for forhold, der gør, at vi føler os mere utrygge nogle steder frem for andre? Hvilken betydning har andre mennesker for vores oplevelse af, hvad der er utrygt? Og hvad kan vi konkret gøre ved denne utryghed?

Det at føle sig tryk har stor betydning for vores sociale liv og vores livskvalitet. Føler man sig utryk – begrundet eller ubegrundet ifølge fx statistikker – har det konsekvenser. Man undgår måske at gå ad visse veje, krydse gennem visse områder og fravælger måske særlige stationer og indkøbsmuligheder. Der er måske steder i byen, man ikke kommer, eller man

undlader måske helt at gå ud efter mørkets frembrud. Dette kan medføre isolation og ensomhed, hvilket især kan være aktuelt for ældre medborgere og borgere, der i forvejen er uden et stort netværk og kontakt med deres nærmiljø.

Der er derfor god grund til at arbejde med at skabe større tryghed for alle borgere. Byen kan meget vel være sikker 'nok', og medierne kan meget vel overdrive graden af uro og kriminalitet, men ikke desto mindre kan følelsen af utryghed ramme os alle.

Vil man arbejde med at skabe tryghed, må udgangspunktet være at inddrage borgerne. Det er dem, der bedst ved, hvor utrygheden er størst, og hvad der fremkalder den. De har også ofte forslag til, hvad der kan gøres ved problemerne. Det er deres nærmiljø og deres daglige liv, som det handler om.

Denne rapport beskriver, hvad borgere i Amager Vest oplever som trygt og utrygt på konkrete steder i deres lokalområde. Arbejdsgruppen for det sociale område under Amager Vest Lokaludvalg har bestilt undersøgelsen for at få et solidt grundlag, hvorfra man kan arbejde med at øge trygheden i specifikke områder i Amager Vest til glæde for alle områdets beboere.

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen er gennemført som et antropologisk feltarbejde, dvs. at den har inddraget borgerne. Der er gjort observationer forskellige steder i Amager Vest, der er foretaget byvandring med borgere, der er set på kort over området sammen med borgere samt gennemført interviews med borgere på gader og stræder. Tilsammen har undersøgelsen fået indsigt i mere end 100 borgeres oplevelse af tryghed og utryghed i Amager Vest.

Idet undersøgelsen har fundet sted i borgernes nærmiljø, har borgerne haft mulighed for at fortælle, vise rundt og komme med løsningsforslag i forhold til de ting og steder, der opleves som enten trygheds- eller utryghedsskabende. Ældre borgere og børnefamilier har været den primære målgruppe for undersøgelsen.

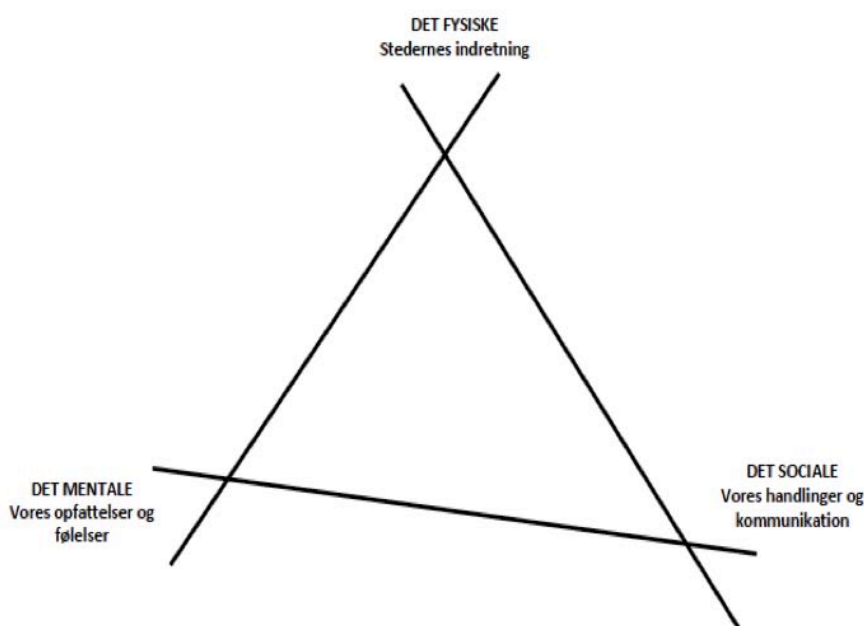
Undersøgelsens udgangspunkt er, at tryghed og utryghed på bestemte steder sjældent skyldes ét enkelt forhold. Følelsen skabes typisk i et samspil mellem et steds *fysiske* indretning, det *sociale* liv på stedet og de *mentale* opfattelser og forestillinger om stedet. Tredelingen er det analytiske greb, der bedst

kan behandle undersøgelsens resultater, da der er et stort empirisk grundlag for alle tre aspekter. Det fysiske aspekt af utryghed forekommer hyppigst i form af at fravær af lys og mislighold. Det sociale aspekt af utryghed forekommer typisk ved normbrydende adfærd, eller når der ikke er nogle mennesker, der naturligt 'holder øje' blot ved at være til stede. Menneskers tilstedeværelse betegnes i rapporten som naturlig overvågning. Det mentale aspekt af utryghed kommer til udtryk i et manglende kendskab til eller negative historier om specifikke steder.

I undersøgelsen er der lagt vægt på at tale om både tryghed og utryghed. Undersøgelsen har dermed undgået at fokusere på utryghed for ikke at risikere at 'tale' utrygheden i området op. Denne metode har givet borgerne mulighed for at tale om og betone det, som de selv fandt væsentligt.

Rapporten gengiver signifikante udsagn, der er repræsentative for undersøgelsens resultater. Disse udsagn er anonymiseret af hensyn til de deltagende borgere.

Tryghedstrekanten

Tryghedstrekanten beskriver hvordan:

- Stedernes fysiske indretning med alt fra belysning, vedligehold til snydning har betydning for borgernes oplevelser af tryghed.
- Borgernes handlinger og kommunikation påvirker følelsen af tryghed og utryghed i mødet med andre mennesker i byen.
- Borgernes opfattelser og forestillinger om steder påvirker deres følelse af tryghed og utryghed.

Amager Vest demografi

Samlet indbyggertal: 64.642
Kvinder: 32.523
Mænd: 32.119

Aldersfordeling:
0-14 år: 10.892
15-29 år: 16.924
30-44 år: 17.746
45-59 år: 10.156
60-74 år: 6.587
75-89 år: 2.015
90-100+ år: 320

Areal: 19,18 km²

Kilde: Københavns Kommunes
folkeregisteropgørelse, oktober 2014

Undersøgelsens geografiske fokus

Amager Vest rummer alt fra grønne parker og havnearealer til villaveje og sociale boligbyggerier. Undersøgelsens geografiske nedslagspunkter er udvalgt på baggrund af et lokaludvalgsmøde, Københavns Kommunes Tryghedsindeks fra 2014 samt interviews med de beboere, der har deltaget i undersøgelsen.

Undersøgelsen har fundet sted i november 2014 i både dag- og aften timer. Tiden, der er brugt ved de forskellige geografiske nedslagspunkter, har varieret fra 15 minutter til 2 timer afhængig af aktiviteten det givne sted.

Tryghedsindekset viser, at borgerne generelt føler sig trygge i Amager Vest. Sundbyvester og Sundholmen er dog udpeget som de mest utrygge områder, hvilket er begrundelsen for undersøgelsens primære fokus på disse områder. Rapporten inkluderer også eksempler fra Tårnby og Amager Øst, hvilket er inddraget med henblik på at nuancere borgernes oplevelser og forståelser af utryghed.

Rapportens forslag til løsninger i forhold til utryghed er koncentreret om Amager Vest, som er relevant i forhold til Amager Vest Lokaludvalgs beslutninger, når det gælder mulige lokale, konkrete løsninger og byudviklingsprojekter.

Kortlægning af utrygge steder

Undersøgelsens geografiske nedslagspunkter er udvalgt på baggrund af lokaludvalgets ønsker og afstemt i forhold til, hvad borgere i Amager Vest har udpeget. Der er endvidere taget højde for opgørelserne i Københavns Kommunes Tryghedsindeks 2014. I følgende afsnit zoomes ind på de ti mest signifikante steder, der repræsentativt set synes at være de mest utrygge steder i Amager Vest. For hvert nedslagspunkt fremlægges generelle observationer, borgernes oplevelser af tryghed og utryghed samt forslag til forbedringer.

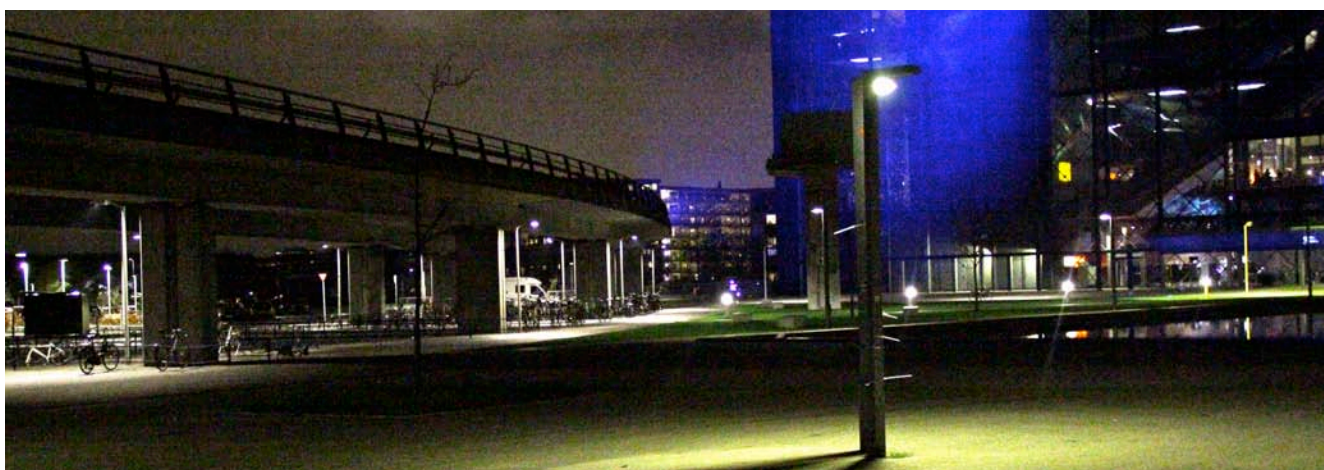

Amager og Kalvebod Fælled

- **Observationer:** Om eftermiddagen er der relativt lav aktivitet på Fælleden. Der er et par hundeluffere, nogle par, der går tur, og en løber.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** Mange fremhæver Amager Fælled som det hyggeligste sted på Vestamager i dagtimerne. Men Fælleden er anledning til utryghed, når mørket falder på: *Hvis jeg cykler om aftenen, vil jeg køre på Kongelundsvej og ikke langs fælleden, hvilket jeg ellers altid gør om dagen. Det er bare for mørkt, og der er ingen mennesker,* fortæller Pernille på 38 år, der er på barselsorlov.
- **Borgernes løsningsforslag:** Flere borgere udtrykker, at de savner liv på Amager Fælled. Ellen, der er en del af Motionsklubben Amager, foreslår som løsning naturlig overvågning: *Måske nogle af dem, der bor tæt på, kan gå tur der om aftenen.*

DR Byen metrostation

- **Observationer:** Aktiviteten på DR Byen metrostation er centreret omkring metrostationens op- og nedgange. Herudover står der en transportabel vogn, med titlen 'metrokebab', der fører til ophold og samtidig skaber naturlig overvågning.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** Flere brugere af metrostationen udtrykker utryghed over at vente på metroen om aftenen alene, eller når der blot er få mennesker. Den naturlige overvågning, som fx metrostewarder repræsenterer, skaber tryghed.
- **Borgernes løsningsforslag:** Det er ikke nødvendigvis mere lys, der skal til. Som Mads udtrykker det, mens vi står på metrostationen og kigger rundt: *Man føler, at man står midt i en lyskegle og kan ikke se dem, der kaster sten.* Mads påpeger, at der skal mere politi eller naturlig overvågning i stil med den transportable 'metrokebab' til, for at folk kan føle sig trygge.

Gangtunnel under Amagerbrogade ved Hans Bogbinder Allé

- **Observationer:** En trafikeret eftermiddag på Amagerbrogade er der kun 12 personer, der i løbet af 30-45 minutter bruger gangtunnellen. Blandt disse er bred aldersspredning.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** Seks ud af de syv, vi interviewede om gangtunnellen, opfatter stedet som utrygt. Utrygheden er begrundet mislighold, ringe belysning og følelse af indelukkethed. Dog oplever børnene, der bruger gangtunnellen i følgeskab med forældre eller bedsteforældre, ikke stedet som utrygt. *Hvem er det, der tramper på min bro?* var et af børnenes første kommentar, da han kom ned i tunnelen. For ham er gangtunnellen ikke utryg, men sjov.
- **Borgernes løsningsforslag:** Flere borgere savner farver, mere belysning og liv ved ind- og udgangene. *Muligvis det kan udnyttes, at børn godt kan lide at være der,* siger Henriette, der går igennem gangtunnellen sammen med sit barnebarn.

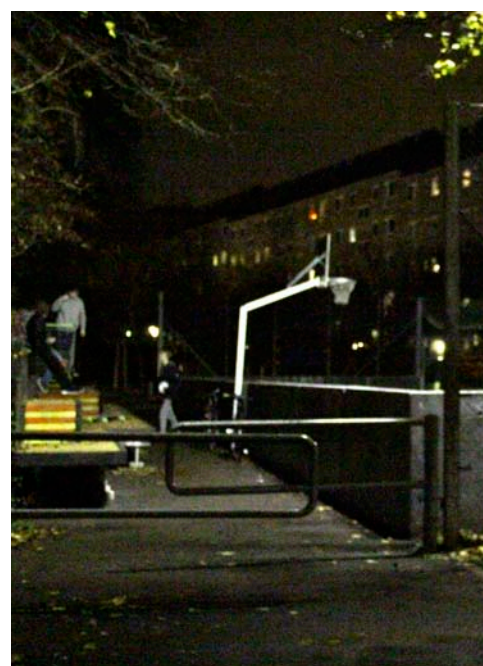
Gangtunnel ved Peder Lykkes Vej, Urbanplanen

- **Observationer:** Både i dag og aften timerne er der ganske få, der bruger gangtunnellen.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** En beboer i området fortæller, at det er ubehageligt ikke at kunne se igennem gangtunnellen, når man går derned. Beboeren forklarer videre: *De [aldre] er bange for unger fra Hørgården og Urbanplanen. Det er dem, der bare er 10-15 år. (...) De står bare og kigger [ved tunnelen], og så går man den anden vej.*
- **Borgernes løsningsforslag:** Beboere i området foreslår at skabe liv i gangtunnellen, fx ved at plante i blomsterkasserne i og omkring tunnelen.

Multibanen, Urbanplanen

- **Observationer:** En torsdag aften i november sidder fem unge mellem lyskeglerne ved multibanen og snakker.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** En beboer fra området siger, at det for nogle kan virke utrygt, at de unge sidder der. *Det er ikke, fordi de gør noget, men når der er løv på træerne, og det er mørkt, kan det være ubehageligt, at man ikke kan se dem,* forklarer Christian, der er beboer på Peder Lykke Centeret.
- **Borgernes løsningsforslag:** Flere borgere efterlyser bedre overblik omkring multibanen.

Remiseparken, Urbanplanen

- **Observationer:** Ganske få opholder sig udendørs i Urbanplanen, og ingen passerer Remiseparken på en hverdagsaften i november.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** Flere udtrykker, at parken er et dejligt sted om dagen, især for børnefamilier, der besøger bondegården. En mor nævner, at det er i området omkring parken, at hun kan være utryg: *Når det kun er mig og hende [peger på sin datter], og der står en gruppe drenge ... man ved ikke, hvad de kan gøre.* En anden beboer nævner dårlig belysning som utryghedsskabende om aftenen.
- **Borgernes løsningsforslag:** Flere efterlyser bedre belysning langs stierne samt flere arrangementer såsom 'lysfesten', så der skabes noget socialt liv i og omkring.

Stisystemerne fra Ørestad til Travbanen i Tårnby

- **Observationer:** Stierne er oplyst med lave lygtepæle i den ene side, og der er ingen aktivitet en mandag aften i november. De store græsarealer ligger mørke hen.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** *Jeg kører hellere på de offentlige veje end stisystemerne, der er meget mere åbent, lys og mennesker. Men omvendt tror jeg ikke, at man vil føle sig utryg, hvis man bor her,* siger Simon på 26 år.
- **Borgernes løsningsforslag:** Martin på 20 år synes, man skal udfordre de irrationelle forestillinger, som mørket skaber: *Jeg kan godt føle mig utryg her, men så tænker jeg: Hvorfor skulle der lige ske noget her? Det giver jo ikke mening for nogen at gemme sig her.*

Sundholm

- **Observationer:** Aktiviteten en hverdageftermiddag består primært i, at forældre henter deres børn fra omkringliggende institutioner. Derudover er en hel del aktivitet forbundet med trafik på Sundholmsvej.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** Af de interviewede er det blot ganske få, der siger, at de føler sig utrygge i og omkring Sundholms. Bent, en 52-årig førtidspensionist, der tidligere har boet i Sundholm, siger: *Når man bor her, er her altså ikke utrygt. Så kender man jo folk. Jeg ved ikke, hvem der har sagt, at det er et utrygt sted, men det er det altså ikke.* Ligeledes forklarer en beboer i området, at det æstetiske givet af områdets farvede lamper, virker tryghedsskabende. For de borgere, der oplever utryghed, er det ikke på egne vegne, men på deres børns vegne.
- **Borgernes løsningsforslag:** En mor, der er utryg på sin søns vegne, forslår en skolepatrulje.

Telemarksgade og Tingvej

- **Observationer:** Gaderne anvendes primært til transport. Folk kommer gående med indkøbsposer.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** Nogle deltagere i undersøgelsen udpeger Telemarksgade og Tingvej som utrygge veje. Det handler primært om, at der er for lidt belysning, hvilket gør det til et utrygt sted at færdes i aftentimerne.
- **Borgernes løsningsforslag:** Flere foreslår, at der skal opsættes bedre belysning.

Vestamager metrostation

- **Observationer:** Der er en hel del aktivitet omkring metrostationen om eftermiddagen. Folk kommer gående og cyklende til og fra stationen. Der er mange forældre med børn.
- **Borgernes oplevelser af tryghed og utryghed:** De fleste adspurgte synes, der er godt overblik omkring metrostationen. Dog mener mange, at der mangler lys på selve metrostrækningen langs Ørestad Boulevard.
- **Borgernes løsningsforslag:** Flere foreslår mere belysning, især langs Ørestad Boulevard. Mange siger også, at de bliver utrygge ved metrostationen, når der ikke er nogle mennesker. En mand foreslår, at der fx placeres en 7-Eleven, som har døgnåbent, så der dermed er personale døgnet rundt.

Undersøgelsens resultater

Undersøgelsen viser i hovedtræk, at fravær af lys samt mislighold af steder og inventar er blandt de fysiske faktorer, der påvirker folks oplevelse af utryghed. Samtidig får utrygge forestillinger fornyet liv, når der ikke er andre mennesker på et sted, eller hvis man møder grupper af mennesker med uforudsigelig adfærd. Følelsen af utryghed påvirkes også af borgernes manglende kendskab til eller bestemte forestillinger om specifikke steder. Undersøgelsens resultater kan opsummeres som fysiske, sociale og mentale faktorer, der uddybes i det følgende. De fysiske, sociale og mentale faktorer kan ikke isoleres fra hinanden, men påvirker hinanden gensidigt.

Det fysiske byrum

Undersøgelsens resultater peger på, at tryghed og utryghed i høj grad er forbundet med det fysiske byrum. Det fysiske byrum omfatter alt fra byrumsindretning til beplantning og vedligehold. I det fysiske byrum er der to elementer, der er særligt signifikante for borgernes oplevelse af utryghed. Det er belysning og mislighold.

Belysning

Hvis jeg cykler om aftenen, kører jeg på Kongelundsvej og ikke langs Fælledens, hvilket jeg ellers altid gør om dagen. Der er bare for mørkt langs Fælledens. Pernille, 38 år

Størstedelen af undersøgelsens deltagere udpeger belysning som en afgørende faktor for tryghed. Unge som ældre foretrækker i aftentimerne at færdes på oplyste veje, og nogle undgår helt at færdes på veje, de ved, er dårligt oplyste.

Flere udpeger metrostrækningen langs Ørestad Boulevard samt de små sidegader langs Amagerbrogade som steder, hvor utrygheden især hænger sammen med den dårlige belysning. Samtidig påpeger mange, at gangtunnellerne rundt omkring i Amager Vest er dårligt oplyste, hvilket øger utrygheden ved at færdes i dem. Den dæmpede eller fraværende belysning skaber deslige dårlige muligheder for at orientere sig, hvilket er problematisk i gangtunneller, hvor man i forvejen har dårligt overblik. Flere borgere foreslår, at gangtunnellerne bliver malet i lyse farver, og at der sættes mere lys op.

Dårlig belysning forkorter ligeledes det tidsrum markant, hvor ældre mennesker kan eller vil op-

holde sig andre steder end hjemme. Flere udtrykker, at der er behov for at forbedre de fysiske forhold, så der for ældre er flere timer at bevæge sig rundt udendørs og mellem steder, hvis de har lyst til det.

Mislighold

Der burde være lys på begge sider af vejen i stedet for kun den ene side. Blade på vejen gør, at det er glat, og at man ikke kan se huller i vejen. Så bliver jeg bange for at falde. Asta, 70 år

Mislighold i form af graffiti, hærværk og skrald får steder til at fremstå forladte, hvilket flere borgere i Amager Vest finder utryghedsskabende. Nogle ældre opfatter også nedfaldne blade og manglende snerydning som mislighold, der udgør en utryghedsskabende faktor. Manglende sne-rydning, glatte veje og dårlig belysning holder mange ældre indendørs. Selvom langt de fleste ældre siger, at de ikke har noget ønske om at opholde sig udendørs i aftentimerne om vinteren, siger flere også, at de føler sig tvunget til at opholde sig hjemme fra klokken 16 i vinterhalvåret, når mørket falder på.

Det sociale byrum

Byrummene er med til at sætte rammerne for de sociale møder, der finder sted, når mennesker mødes og færdes på gader og stræder. Mennesker behøver ikke at tale sammen for at møde hinanden, da man i høj grad aflæser hinandens adfærd. Hvordan mennesker opfører sig i de offentlige byrum, er afgørende for oplevelsen af tryghed og utryghed i byen.

Tryghedsskabende mennesker

Flere mennesker giver tryghed. Jo flere mennesker, jo mere tryk bliver man.

Karin, 72 år

I langt de fleste tilfælde er andre menneskers tilstedeværelse afgørende for oplevelsen af tryghed. Alle adspurgte giver udtryk for, at der er tryghed i at vide, at der er nogen, der 'holder øje' og kan hjælpe, hvis der sker noget. Oftest bidrager andre menneskers tilstedeværelse til en naturlig overvågning – et socialt alternativ til overvågningskameraer.

Flere nævner, at der mangler naturlig overvågning i Amager Vests gangtunneller. Der er ingen, der kan se eller høre én, når man går nede i dem. Gangtunnellen ved Tårnby Station kan her tjene som et eksempel på en gangtunnel, der tilsyneladende ikke opfattes som synderligt utryk. På en mørk novemberaften er der høj aktivitet i gangtunnellen med løbere, cyklister og gående. En 26-årig mand, Simon, beskriver trygheden således: *Der er nu en 7-Eleven på Tårnby Station, så folk ved, der altid er nogen til stede, lige når man kommer op. Det, tror jeg, skaber rigtig meget tryghed. Sådan var det ikke for fem år siden.*

Det betyder meget for trygheden, at folk ved, at de kan få hjælp, hvis der skulle ske noget. At der altid er en ansat til stede, skaber således tryghed. Det samme gør sig gældende på DR Byen metrostation, hvor der i øjeblikket står en transportabel vogn, der sælger kebab. Denne omtaler flere som tryghedsskabende. Det tryghedsskabende består i, at der omkring og i vognen er mennesker, der naturligt holder øje med metrostationen. Naturlig overvågning spiller også en rolle i forhold til borgeres valg af transportmiddel. Flere ældre foretrækker bus frem for metro, da der her er en buschauffør, der kan træde ind, hvis der opstår en ubehagelig situation.

Jeg kan godt blive nervøs, hvis jeg skal forbi en gruppe unge, der ligner nogle bøller. Hvis de sådan står og skubber til hinanden og taler højt, så kan jeg godt finde på at gå en stor bue udenom. Jørgen, 62 år

Utryghed i normbrydende adfærd

En betydelig andel af de adspurgte udtrykker, at større grupper af unge mænd, der hænger 'formålsløst ud' på gadehjørnerne, skaber utryghed. Flere forklarer, at utrygheden blandt andet skyldes nogle unges normbrydende adfærd. Folk er bange for, at der vil ske dem noget, når de går forbi en gruppe unge, der taler højt, råber eller skubber til hinanden.

Man bliver utryk, hvis man har oplevet noget ubehageligt, eller hvis man er sådan én, der tror på, hvad der står i avisen. Elisabeth, 70 år

Flere af de adspurgte udtrykker, at medierne også bærer et stort ansvar for skabelsen af utryghed. Gennem aviser, radio og TV vandrer utrygheden ind i dagligstuerne, og de utrygge fortællinger om mennesker spreder sig ud i det sociale byrum. Folk fortæller, at de pludselig kan blive utrygge, hvis de ser nogen, der minder om dem, man læser om i avisen. Et sted kan således gå fra at være trygt til at være utrygt, hvis mennesker, der vækker negative, utrygge forestillinger, er til stede.

Det er vigtigt at pointere, at langt de fleste borgere er ærgerlige over, at de sociale møder i byen kan opleves som utrygge. *Det er jo faktisk lidt synd for de unge, fordi de er jo sikkert rigtig søde,* siger Annette på 70 år. Det er derfor vigtigt at nuancere oplevelsen af utryghed i mødet mellem mennesker i byrummet.

Det er altid utrygt, hvis der ikke er nogle mennesker, der kan hjælpe, hvis der sker noget.

Mogens, 65 år

Jeg tror ikke, man overhovedet tænker over, at man kan skræmme nogen. Det er man slet ikke moden nok til at tænke over i den alder, forklarer Simon på 26 år. Som yngre tilhørte Simon en gruppe af knallertkørende unge, som flere af de adspurgte opfatter som utryghedsskabende. For Simon handlede knallertturene ikke om at skræmme nogen, men om et socialt fællesskab. Hans udsagn peger således på den nødvendige nuancering og refleksion: at en stor del af følelsen af utryghed bunder i forestillinger, folk har om hinanden, mens virkeligheden ofte er en helt anden.

Det mentale byrum

Københavns Kommunes Tryghedsindeks fra 2014 viser, at beboere i Amager Vest siden 2009 i mindre grad angiver at være udsat for kriminalitet. Der er dog forskel på at opholde sig et sted med meget kriminalitet og at føle sig utryg. Oplevelsen af utryghed er ofte forbundet med forestillinger om, hvad der er sket på forskellige steder, og om de mennesker, der bebor stederne. Disse forestillinger og historier skabes ofte i fællesskab og er en del af byens mentale, forestillede rum.

Amager, mit hjem

Jeg føler mig allermost tryk hjemme på femte. Det er min rede. Dorte, 75 år

Undersøgelsen viser, at positive, trygge forestillinger og fortællinger ofte centrerer sig omkring hjemmet. Et trygt og godt hjem er for mange også karakteriseret af det sociale netværk, der omgiver det: *Jeg føler mig selvfølgelig tryk derhjemme, men det er nok, fordi vi naboer kommer hinanden ved*, siger Erling på 73 år, der bruger Daghøjskolen.

Blandt de adspurgte ses en signifikant tendens til at udvide både den sociale og fysiske grænse for, hvad der opleves som hjemligt. For mange er den tryghed, som hjemmet rummer, ikke kun et spørgsmål om et hus eller lejlighed, men om et godt kendskab til det fysiske nærmiljø og de mennesker, der færdes der. Birthe på 62 år forklarer: *Jeg kender området, så jeg bliver aldrig utryk her. Det er mit hjem, og man bliver jo heller ikke utryk i sit hjem.*

Jeg er født og opvokset på Amager og flytter ikke herfra. Man kan tage ind til byen, men når man så kommer tilbage over broen, så føler man sig hjemme. Det er mærkeligt, når man siger det til andre, men det er sådan, det er, forklarer Annette på 70 år. Hun er en af mange beboere, der er født og opvokset på Amager, og som føler en hjemlighed, der overskrider hjemmets fysiske grænser.

Jeg har aldrig set noget, der skulle gøre mig utryk her [Sundholmsvej]. Og jeg er ikke sådan én, der lytter til, hvad folk siger om stedet. Søren, 27 år

Generelt beskriver de mennesker, der føler sig hjemme og trygge i deres nærmiljø, at de ikke har

nogen grund til at være utrygge, idet de aldrig har været udsat for ubehagelige oplevelser på stedet. En stor del af de adspurgte lægger således stor vægt på egne oplevelser i forhold til tryghed og utryghed.

Jeg kommer aldrig i Urbanplanen. Når man er fra Amager, så ved man bare, hvilke steder man skal undgå, og jeg undgår Urbanplanen.

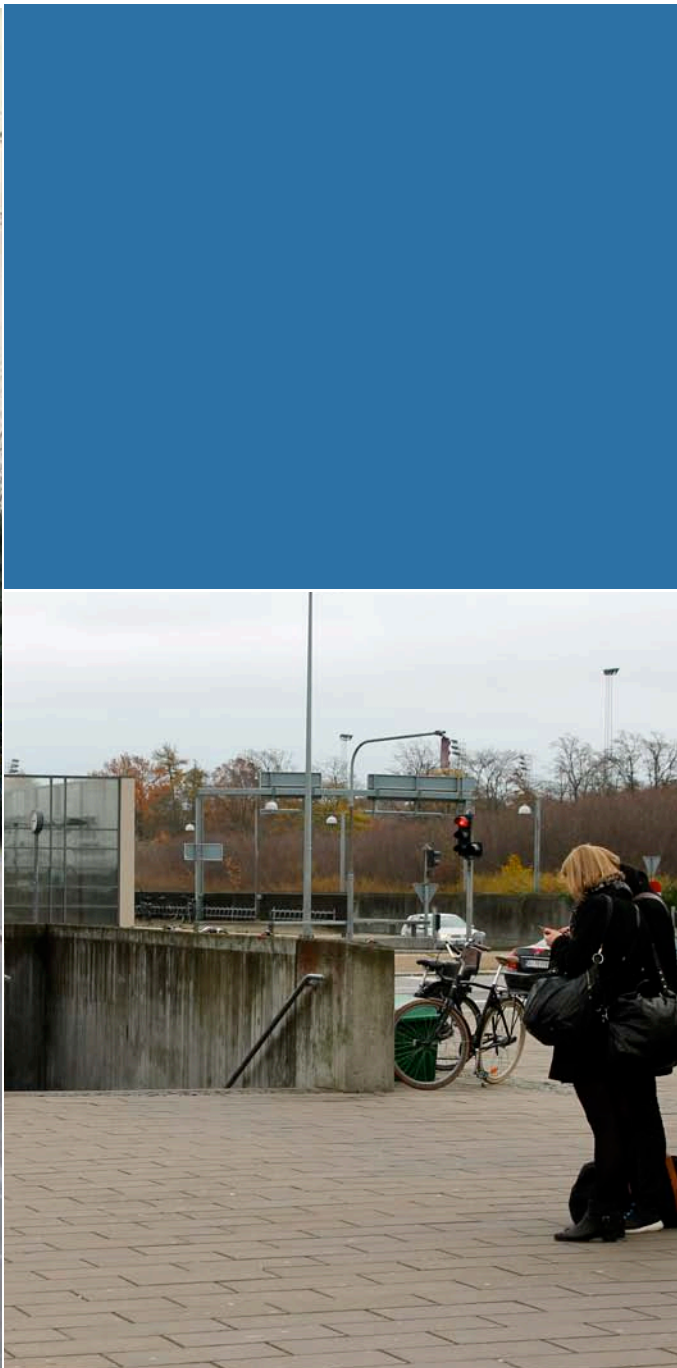
Martin, 20 år

Negative fortællinger om steder

Undersøgelsen peger dog på en generel tendens til, at forestillinger om utrygge steder begynder der, hvor kendskabet til nærmiljøet og følelsen af 'hjem' ophører. Desto længere væk beboerne kommer fra deres nærmiljø, desto mere utrygge føler de sig. Utrygheden indfinder sig i høj grad, når folk ikke har et reelt kendskab til et sted. Folk har en langt større tendens til at lytte til negative historier om ukendte steder frem for at danne sig egne indtryk og fortællinger om stedet. Mange af de adspurgte mener, at utryghed hænger sammen med negative historier om steder, som de hører gennem medierne eller fra venner og bekendte.

Det er langt fra alle steder, der er præget af negative fortællinger, men der er steder i Amager Vest, som eksempelvis Urbanplanen, Sundholmen og Telemarksgade, der af nogle opleves og forestilles som så utrygge, at de undgår dem. Det betyder, at de selv hverken kan af- eller bekræfte negative og utryghedsskabende historier. Utryghed kan altså sprede sig mellem mennesker og steder ved at blive genfortalt og uden at blive udfordret.

Som Københavns Kommunes Tryghedsindeks fra 2014 viser, er det tryghedsfremmende indsatsbehov på Amager Vest minimalt, hvilket til dels bygger på tal for kriminalitetsbelastningen i området. Alligevel udtrykker flere af undersøgelsens deltagere en stor bekymring for kriminalitet og overfald. De refererer til, at 'man jo hører så meget', og at man bare skal læse lokalavisen for at blive bekræftet i sine forestillinger om bestemte steder og de mennesker, der bor der. Manglende reelt kendskab til forskellige områder i Amager Vest er således en stor del af årsagen til oplevelsen af utryghed.

Løsningsforslag

Undersøgelsen har vist, at dårlig belysning, manglende overblik og mislighold kan være fysiske faktorer ved byrummets indretning, der skaber utryghed for borgerne i Amager Vest. Flere gangtunneller samt metrostationer langs Ørestad Boulevard er konkret nævnt som utrygge steder. Det påpeges desuden, at andre menneskers tilstedeværelse i byrummet generelt får borgere til at føler sig trygge. Men nogle menneskers uforudsigelige adfærd, forestillinger om eller manglende kendskab til mennesker og steder kan skabe utryghed.

Urbanplanen, Hørgården og Amager Fælled er i den forbindelse nævnt som steder med utrygge fortællinger, der får nogle borgere til at undgå disse områder, især i aften timerne.

På baggrund af undersøgelsen blandt borgere i Amager Vest præsenteres i følgende afsnit en række løsningsforslag, som Amager Vest Lokaludvalg med fordel kan medtænke i det videre tryghedsfremmende arbejde. Disse forslag indeholder alle en social merværdi, idet løsningerne bringer folk ud og sammen i byens rum.

Det fysiske byrum

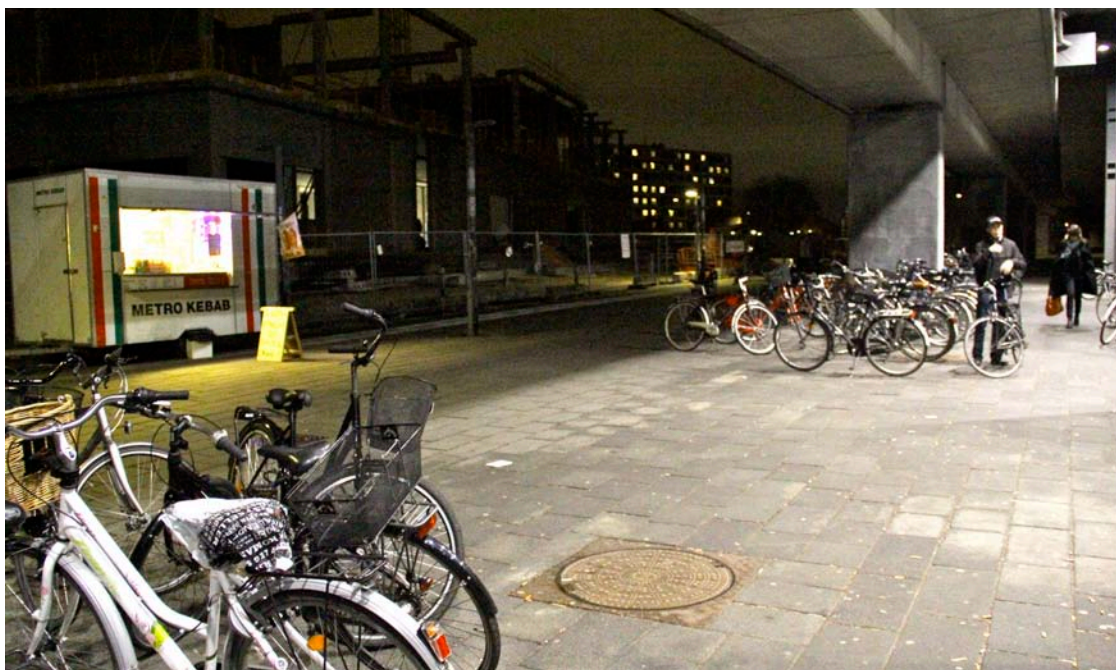
Undersøgelsen viser, at et byrum, der fremstår beboet, påvirker folks følelse af tryghed. Et beboet byrum har tydelige menneskelige aftryk. Disse menneskelige aftryk signalerer ejerskab over byrummet. Menneskelige aftryk er dermed med til at ændre byrummet fra at være et anonymt sted til at være et sted forbundet med mennesker. Som en borger forklarer om de beplantede nyttehaver i Urbanplanen: *Beboerne får relationer til dem, som planterne er et symbol på. Hvis man ved, at det er nogens haver, har de unge respekt for dem.* Som citatet afspejler, er de menneskelige aftryk også med til at mindske risikoen for hærværk, da hærværk vil føles som et overgreb mod stedets ejere. De menneskelige aftryk kan skabes gennem mindre byrumsændringer, hvor det er vigtigt, at borgerne selv inddrages. Nyttehaver og kunst er bud på løsninger, der kan fremme trygheden i byens rum.

Nyttehaver

Drivhuset, der er en del af projektet Urbanplanten i Urbanplanen, fremstår beboet, fordi beboere har plantet deres egne urter i det. Det skaber tryghed. Dette eksempel kan med fordel afprøves andre steder i Amager Vest, hvor der er hærværk, eller beboere oplever utryghed. Det kan fx være i bedene langs siden i gangtunnelen under Peder Lykkes Vej. Her er der allerede etableret blomsterkasser, der dog ikke fremstår velholdte. Ved at omlægge disse til små nyttehaver vil området fremstå beboet, og havepasserne vil bidrage til at skabe liv i området.

Kunst på gavle og i gangtunneller

Flere borgere beskriver, hvordan store, bare overflader så som gavle og vægge i gangtunneller ofte sprayer til med graffiti. Det får stederne til at fremstå misligholdte og utrygge. Dette kan mindskes og måske endda undgås ved at få lokale borgere, fx i klubber og institutioner, til at sætte deres præg på væggene. Kunsten kan være collager, malerier og graffitikunst, men også installationskunst med lys, lyd eller spejle, som beboere i området kan interagere med. Det vil medvirke til, at væggene ikke længere fremstår anonyme, men forbindes med mennesker.

Det sociale byrum

Som undersøgelsen også har vist, bunder følelsen af utryghed ofte i frygten for, hvordan andre mennesker måske vil handle negativt i forhold til en selv. Borgerne færdes mellem hinanden i de fælles udendørs byrum, men stopper sjældent op og taler sammen. Følgende forslag søger at bygge bro mellem sociale og aldersmæssige grupper, således at oplevelsen af tryghed kan øges i et lokalområde.

Tryghedsvandringer

Det sociale møde kan komme i stand ved at arrangere tryghedsvandringer i et område, der af mange opleves som utrygt. En tryghedsvandring har til formål at bygge bro mellem forskellige sociale grupper, der bor i samme lokalområde. På en fælles tryghedsvandring kan deltagerne diskutere, hvilke konkrete fysiske og sociale elementer i byrummet de oplever som utryghedsskabende. De kan desuden komme med forslag til, hvor og hvordan beslutningstagere kan sætte ind for at øge trygheden i nærmiljøet. Dermed kan deltagerne være med til at give tryghedstiltag social forankring. Et møde mellem forskellige beboere i et lokalområde kan bidrage til at nedbryde sociale barrierer i området. Ved at gøre det ukendte kendt kan trygheden øges og ligeså beboernes lyst til at bruge byens rum. Deltagerne kan desuden blive inspireret af hinandens måder at bruge deres fælles byrum på. På denne måde kan tryghedsvandringer betyde, at beboerne får mere glæde af de eksisterende tilbud, der findes i deres nærmiljø.

Det mentale byrum

Som vist i undersøgelsen er kendskabet til et område afgørende for følelsen af tryghed og utryghed. Manglende kendskab giver ofte liv til forestillinger om, hvilke mennesker der opholder sig på et sted, og hvordan disse kan finde på at handle på en måde, man ikke ønsker. Det er derfor afgørende for trygheden at nedbryde sådanne negative forestillinger. Som 65-årige Else udtrykker det: *Ændringerne skal jo ske oppe i folks hoveder. Folk går og frygter alt muligt, der slet ikke er nødvendigt.* Følgende forslag tager udgangspunkt i, at oplevelsen af hjemmets grænser betyder meget for trygheden, idet nærmiljøet for langt de fleste er omgivet med positive forestillinger.

Guidede byvandringer

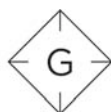
Ved at invitere folk fra forskellige områder i Amager Vest til at gå en vandring i et område forbundet med utryghed og lade lokale beboere fortælle om deres 'hjem', kan forestillinger om et område nedbrydes. Dette kan fx gøres ved at arrangere guidede byvandringer med beboerne selv som guider. De lokale beboere, der fungerer som guider, får mulighed for at aflive eventuelle negative fortællinger og forestillinger og skabe nye, positive fortællinger. Deltagerne kan få et reelt og konkret kendskab til området gennem de lokale beboeres fortællinger om oplevelser i området. Kendskabet til området øger trygheden ved fremover at skulle færdes i området, da negative forestillinger afkræftes. Der kan dermed bygges bro mellem de forskellige lokalområder i Amager Vest. På denne måde kan grænserne for det hjemlige nærmiljø udvides til at omfatte gode, trygge naboskaber i hele Amager Vest.

Forslag til videre tryghedsfremmende arbejde

Metrolinje M1 bugter sig gennem Amager Vest langs Ørestad Boulevard. Ifølge den franske antropolog Marc Augé har stationer ligesom lufthavne, shoppingcentre, hotelkæder og motorveje karakter af at være transitsteder, der er forbundet med at komme fra et sted til et andet. Stederne er altså en slags mellemrum, der ikke giver anledning til andet end kortere ophold for brugerne. Augé anvender begrebet *ikke-steder* til at beskrive, hvordan disse transitsteder er anonyme, ofte uden historie, identitet og stedslig forankring. De har ikke et konkret menneskeligt aftryk, og mislighold i form af hærværk forekommer relativt hyppigt på fx metrostationer.

Undersøgelsen indikerer, at metrostrækningen langs Ørestad Boulevard døjer med generelle problematikker, der netop kendetegner transitsteder. Da transitrum har særlige udfordringer, kan det være en god idé at give dem mere opmærksomhed, dvs. undersøge udfordringernes karakter og omfang og muligheden for løsninger med social forankring, der vil kunne øge trygheden. Danmarks Radio har i øjeblikket arrangeret at følge deres ansatte til metrostationen uden for myldretiden. En kvinde på 64 år, der er ansat i DR Byen, fortæller således: *Her er meget mørkt herude. Der har været nogle sager med nogle mennesker, der er blevet overfaldet. Nu tilbyder DR at følge én over til metroen. Jeg benytter mig ikke af det, men hvis jeg skulle senere hjem end klokken 16.30, ville jeg nok.* DR har gennem denne ordning udvist interesse i at sikre trygheden for sine medarbejdere. Denne virksomhed, såvel som andre virksomheder, kunne derfor potentielt inddrages som en ressource og samarbejdspartner i projekter, der ønsker at øge trygheden omkring transitzoner i Amager Vest.

GEMEINSCHAFT
SANKT GERTRUDS STRÆDE 5, 5. SAL
1129 KØBENHAVN K

WWW.GEMEINSCHAFT.DK

GEMEINSCHAFT

AMAGER VEST
LOKALUDVALG